

Koš (nov) iny

z Durcovej Doliny
ročník I./ číslo 1

jún 2013

„Keť som sto košov uplétel, aš ten sto prvý sa mi začal lúbit.“ Martin Sadlon, košíkár z Paprade

Milí košíkári a priatelia košíkov .

Pozdravujem Vás zo staroturianskych kopianic a zasielam Vám prvý koncept košíkárskych poznatkov, ktorý by som chcel dopĺňať i o Vaše poznatky a požiadavky. Za roky pletenia, pestovania a spracovania prútov i z vedenia kurzov a tiež z našej dlhoročnej spolupráce sa nahromadilo množstvo informácií, ktoré si zaslúžia zachovanie a rozšírenie. Praktické ukážky si budeme odovzdávať na našich stretnutiach. Najbližšie by mohlo byť 12.októbra 2013 v Košariskách, prosím Aničku Škariktovú a ostatných košíkárov na Košariskách, či im tento termín vyhovuje. V októbri by mali byť už prúty zrelé a pripravené na zber, tak by bolo dosť vhodného materiálu na ukážky pletenia.

Prosím Vás o potvrdenie doručenia „Koš (nov) in“, Tí, ktorí nebudú mať záujem na ich doručovaní, príjem nepotvrdia a ja Vás s nimi nebudem ďalej obťažovať.

Nemám veľké znalosti z tvorby grafiky, preto prosím najmä Ing. Petra Jurigu, ako odborníka grafického štúdia o pomoc na vytvorenie dostupnej formy zdieľania našich poznatkov a skúseností, ktoré by sme si v elektronickej podobe rozosielať. Zatiaľ vkladám články i obrázky cez textové polia.

Prajem Vám veľa dobrého zdravia, pohody a krásnych letných dní, keď sa budete môcť s chuťou venovať svojím záľubám.

Ján Zeman

V tomto roku som znova vysadil do tkanej plastovej fólie 2850 ks sadeníc Salix americana na rozlohe 3,42 ára. Pôdu som v minulom roku pokryl suchým senom asi v 50 cm vrstve. Pôvodný rastlinný porast sa utlmil a po dvoch mesiacoch prešiel na povrch pupenec, ktorý som postriekal prípravkom FONDO v koncentrácii „na nežiadúcu vegetáciu“ (50ml / 10 l vody). Seno skompostovalo a po jeho opätovnom narušení som ho dal hlbokou orbou zaoarať. Na jar v tomto roku som len motykou a rýľom upravil brázdy, aby zbytočne neunikla zimná vlaha nekypril som rotavátorom. Natiahol som fóliu, zaťažil kameňmi. Kovovým štachárom (hrúbka 12 mm, dĺžka 30 cm) som prepichoval fóliu a zatlačal do zeme v 75 cm riadkoch a v 15 cm spone. Prúty som zasúval dokiaľ išli (i 50 cm), a nad fóliou som ich odstrihol na asi 8-10 cm vzdialenosť. Strih som robil tesne nad posledným očkom. Klíčivosť bola 99,4% (17 sadeníc zostalo suchých). Na sadeniciach je 3-5 výhonkov.

Hlboké zatlačenie sadeníc zaručilo dostatočné vytvorenie silnej koreňovej sústavy. Niektoré silnejšie výhonky začali vetviť, čo je znakom dobrého prísunu živín i vody. Odporúčam nechať sadenice trčať nad fóliou viacej. V minulom roku pri výsadbe Salix purpurea var. linearis som nechal trčať len 2-3 cm a veľa sadeníc vyhnalo klíčky pod fóliou. Fóliu som musel prerezávať a veľmi opatrne dostať výhonky na svetlo. Opäť zdôrazňujem, **fóliu ešte pred vysadením riadne zaťažte**, aby Vám ju vietor nenadvihol ponad sadenice.

Museli by Ste znova sadbu opakovať, čím by Ste si mohli poškodiť už rašiace sadenice

Asi po mesiaci som našiel v poraste chýbajúce sadenice, ktoré pod fóliou prehryzol doposiaľ nezistený hlodavec (v dolnom ľavom rohu obrázka je suchá sadenica), niektoré vtiahol pod fóliu. Umiestnil som tam plašiče a ďalší úbytok som nepozoroval.

Tak isto prosím o zábery a text Janku a Števkou Kovaľovcov z Igramu, Eriku Rudikovou zo Zvolena. Janku Orosovú zo Starej Myjavy, Ing. Petra Jurigu z Bratislavy, Milana Surkoša zo Smoleníc

Petrík Beňo vyklčoval starý porast *Salix americana*, ktorý bol silne napadnutý Krytonosom jelšovým (*Crytorrhynchus lapathi*) a hlavy spálil. „Amerikána“ i napriek tomu vyhnala pomerne dobré prúty i keď sú čiastočne napadnuté, škodca prezimoval pravdepodobne v zemi. Prosím i košíkárov z Košarísk, Anku Škaritkovú, Janku Hrajnohovú, pána Imríška, a Janku Orosovú zo Starej Myjavy o poznatky zo svojich už viacročných prútnikov.

Števkou Oslej pri výsadbe *Salix purpurea* var. *uralensis* sadil do riadkov 60 cm vzdialených a spona 8-10 cm, „uralka“ je vzrastovo menšia, preto som mu navrhol tieto miery. Fóliu prichytil železnými „U - čkami“ z tenkého armovacieho železa. Prosím Ľa Števkou pošli mi nejaké zábery a popíš prosím svoje poznatky zo sadenia a rastu.

Mínuloročný prútnik S.p. var. *linearis* po zostríhaní bohato vyhnal po 12-16 prútoch, z ktorých zostalo priemerne po 8 ks produkčných. Celý prútnik som ohradil a po okrajoch som voľnú pôdu pokryl vrstvou sena proti vzrástajúcej sa burine.

po výsadbe v roku 2012 ešte bez oplatenia,

a na jar v roku 2013.

Výsadba do fólie bráni úniku vlhky, rastu buriny a významne predlžuje tepelný interval rastu. Porast v druhom roku je v kondícii prútnika bez fólie v treťom roku, čo tiež významne zvyšuje produkciu kvalitného prútnia.

Hoci je vstupná suma za nákup fólie značná, úspora namáhavej práce pri odburiňovaní, pri ktorom prerastajú korene pupenca alebo pýru do koreňovej sústavy vrúb a nedajú sa kvalitne i pri podrobnej okopávke odstrániť a získaný čas na samotné pletenie už v prvom roku dokážu náklady vrátiť.

Po oplatení sa podmienky pre pestovanie výrazne zlepšia.

Poľná a lesná zver sa mi zatiaľ do prútnika nedostala. Zopár škodcov - hmyzu som našiel a prútnik ošetril prípravkom DECIS a KARATE vždy v koncentrácii ako na ovocné stromy. Napichnutie vrcholkov Zubonoskou (*Coenorrhinus germanikus*)

zámotky Múrky vrbovej (*Earias chloras*) s vybratou húsenicou

a mierny ohryz listov húsenicami pilatky (*Pteronidea melanypis*),

vývojové štádia Peniarky vrbovej (*Aphrophora salicina*) skryté v lepkavej pene,

ale i malé červené bodky huby rodu *Melanospora*, tvoria veľmi malé percento strát. Vrchol prúta je odhryznutý snou, ďalším rastom vytvorí viacero vrcholov (metlinu)

I v tomto roku som mal zopár zaujímavých zákaziek, ktorých skrátený technologický postup Vám v tomto čísle „Koš (nov) in“ predstavím. Ak budete mať záujem o podobnejší výklad, napíšte to do prihlášky na nasledujúce stretnutie.

Domčeky pre detské ihrisko pletenie s postupným nadkladaním v symetrickom poradí, vytvorenie otvoru s vloženými osnovami a formovanie „z ruky“ do „cibuľového“ tvaru. Výplet zvädnutou „americanou“ na pevnej podložke, kde sú osnovy na spodu „cez 2 za 1“ vzájomne zapletené.

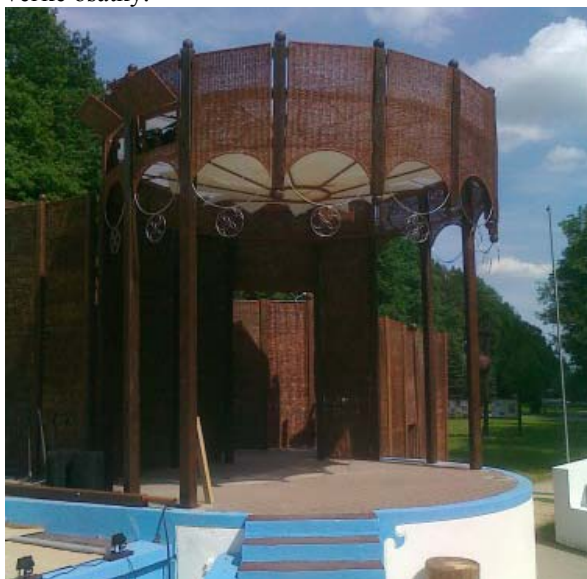
Košíky do predajne pekárenských výrobkov na sololitovej podložke. Osnovy zapletené „cez 2 za 1“ zabezpečené symetricky ťahanými dvoma rýmovkami, plátnový výplet a zakončenie päťpárovou lemovkou „cez 3 za 2 za 1“ so zvýraznenou rohovou skladbou podľa Sue Gabriel a Sally Goymer Košíkárstvo str.: 106-107.

Vlani na jar som renovoval výplet na plastike „Tanečnica“, ktorý je umiestnený na kruhovom objazde v Myjave pri OD Billa, gule o priemere 1m.

V lete som zhotovoval veľké koše do reklamy na pivo a Petřík Beňo so Števkom Oslejom zhotovili pre nich veľké ošatky.

V roku 2011 som podľa návrhu Doc. Grusku zhotovil pletené dielce na zastrešenie bočných javísk v amfiteátri Trnovce – pre folklórny festival v Myjave, kde sme spolu so Zdenkou renovovali všetky pletené dielce (151 ks) vytvorené už v roku 1976 košíkármi zo Šintavy

Pohľad na nový prútnik (je ešte vidieť čiernu fóliu) i vlašajší prútnik, vľavo dolu je dvojročný prútnik Salix rubra na tvorbu palíc, nad vlašajším prútnikom sú štyri odrody (amerikana. lineárka, pyramidálka a uralka) sadene v roku 2000, sú značne zaburinené

Ďakujem Vám za pozornosť, ktorú Ste venovali tomuto príspevku. Ďalšie budú vychádzať podľa Vašich potrieb a požiadaviek a tiež s Vašimi pripomienkami. Lúčim sa s Vami slovami pána Jozefa Srba o vhodnosti košíkárstva, ktoré uviedol v knižke: **Pěstování a zužitkování VRBY KOŠÍKÁŘSKÉ** , vydané vo vlastnom náklade už v roku 1887.

„Za průmysl domácí hodí se košíkářství zvláště též proto, že nepotřebuje značného kapitálu, ani drahých nástrojů, i jest zaměstnáním zdravým, kterým sa tělo příliš nenamáha a duch osvěžuje, neboť napíná příprava prouti a různé tvary, které jest mnohým předmětům dáti, mysl k přemýšlení i nemá v zápětí škodlivý vliv, jaký jeví se na př. při zaměstnání továrním.“

Zápis som uviedol v pôvodnej staročeskej verzii.

